

ఓమ్.

పరబ్రహ్మ తేనమః.

పుణ్యాహవాచనమ్.

ఆశ్వలామగృహ్యపరిశిష్టేన

ఆంధ్రోటీకయాచ

సహితమ్

బృందావన పురనివాసినా

(మచిలీబండరు)

ఆత్మూరి లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజినా

(బియె. బియల్. డి॥ మునసఫ్. యఫ్. టి. యన్).

విరచితమ్.

రెండవకూర్పు.

బాపట్ల

శ్రీకన్యకావరమేశ్వరీ ముద్రాక్షరశాలాయాం

ముద్రాపితమ్.

1911.

వెల ౨ అణాలు.

పీఠిక.

పుణ్యహవాచనమనగా పనిత్రమైనరోజును తెలియపరచుట. గర్భాధానము మొదలు పంచదశకర్తలయందును, తటాకాదిప్రతిష్ఠలయందును, వ్రతోద్యాపనాదులయందును ప్రారంభమున పుణ్యహవాచనకర్తచేయబడుచున్నది. ఈకర్తవిధాయకసూత్రము ఆశ్వలాయనగృహ్యపరిశిష్టమందు కనుపించుచున్నది. ఆసూత్రము గ్రంథప్రారంభమందు వ్రాయబడినది. ఇది పుణ్యహవాచనమని, స్వస్తిపుణ్యహవాచనమని, స్వస్తివాచనమని, శుద్ధిపుణ్యహవాచనమని ఆయాకర్తలననుసరించి వాడబడుచున్నది. ఈకర్తయందుండుమంత్రములు కొన్ని ఋగ్వేదమందును, కొన్నియజుర్వేదమందును, కొన్ని రెండు వేదములయందును ఉన్నవి. ఋగ్వేదమందుండు మంత్రములకు ఋగ్వేదభాష్యముననుసరించియు తైత్తిరీయశాఖయందుండు మంత్రములకు ఆభాష్యముననుసరించియు రెండు వేదములయందుండు మంత్రములకు భాష్యభేదముకలిగియున్నప్పుడు ఈగ్రంథము తైత్తిరీయ సంబంధమగుటచేత తైత్తిరీయభాష్యముననుసరించియు అర్థము వ్రాయబడినది. ఈమంత్రములయొక్క శ్రోతవినియోగము తెలియుటకు ఋగ్వేదమంత్రములకు ఆశ్వలాయనశ్రోతసూత్రప్రకారమున్న తైత్తిరీయమంత్రములకు ఆస్తంబశ్రోతసూత్రప్రకారమున్న వినియోగము అర్థముక్రింద గీతగీచి వ్రాయబడినది. ఇందువలన ఈమంత్రములయొక్క శ్రోతవినియోగమునకును ఈకర్తయందుండువినియోగమునకును భేదము తెలిసికొనవచ్చును. సూత్రమందు శాంతి, పుష్టి మొదలగు పదియేడుతంత్రముల నుచ్చరించినవిమ్మట “పూర్వవత్తల్లింగమంత్రాన్వతిత్వా” అనియు, “శాంతిపవిత్రలింగాభిర్వృద్ధిరభిషింశేయు” అనియును ఉండుటచేత, పుణ్య, భద్ర, స్వస్తి, శుద్ధి, ఋద్ధి, పుణ్యహ, దీర్ఘాయు, జ్ఞేమ, పవిత్ర, శుద్ధ, పునాతు, శుచి, మొదలగు పదములుగలమంత్రములు ఈకర్తయందుండు వినియోగము

తో నర్థసంనర్థము లేకపోయినను ఇచట ఉపయోగపరచబడుచున్నది. ఈ గ్రంథముతోనున్న ఋగ్వేద, ఐతరేయములయందును ముం త్రములను యాజుష్కులు తరుచుగ స్వర, పద, వ్యత్యయములతో పఠి చుచున్నారు. ఋగ్వేద మీ నేళమందు విస్తారముగావాడుక లేకపోవు టవలన ఇట్టివ్యత్యయము కలిగినట్లుయెంచి ఆవ్యత్యయమున కాధారముకనుపించకపోవుటచేత ఋగ్వేదగ్రంథము ననుసరించి మంత్ర ములు వ్రాయబడినవి.

సులభముగా నర్థము జూచుకొనుటకు ఈ గ్రంథము వాక్య ములుగా మాచే భాగి పబడినది. అవి యేబదియారు. ఈ గ్రంథమునందు మంత్రములకు అక్షరసూచి యేర్పరచబడినది.

మూడువాక్యములు ఋగ్వేదసంబంధమయిన ఐతరేయ శ్రావ్యములోనివి. ఐతరేయ బ్రాహ్మణ భాష్యము లభించనందున మార్టన్ హాగ్ (Martin Haug) దొరచే జేయబడిన ఇంగ్లీషు తర్జుమా సాహాయ్యమువలన ఈవాక్యములకు అర్థము వ్రాయబడినది. ౫౫-౫౬ వాక్యములు ఋగ్వేద ఖం సంహితలోనివి. వాటికి భాష్యము లేదు.

ఈ పుణ్యాహవాచనములో తొంతభాగమునకు, కర్మణఃపుణ్యాహవాచనమని పేరు. అదికొన్నికర్మలయొక్క సమాప్తియందు చేయబడుచున్నది. అది ౨౯-వ పేజీయందు వ్రాయబడినది.

ఆ॥ లక్ష్మీ నరసింహం.

ఆశ్వలాయన గృహ్యపరిశిష్టే.

౧ అధ్యాయః.

౧౩ ఖండః.

పుణ్యాహవాచన సూత్రం.

అథ స్వస్తివాచన మృద్ధిపూరేషు స్వస్త్వయనం వాచయేది
త్యాచార్యః। ఋద్ధివాహంతా అపత్యసాన్కరాః । సౌతిష్ఠోద్యా
పనే పూర్తం । తక్మర్మణ ఆద్యంతయోః కుర్యాచ్ఛుచి స్వలం
కృతో వాచయితథాభూతే సక్తని మంగళసంభారభృతి, యు
గ్మాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రశస్తానాచాలక్షణంపన్నానధ్యదిభిరభ్య
ర్చ్యై రక్షణయా తోషయే రథపాజ్జుఖాః ప్రశస్తానర్భపాణయ స్తిష్ఠే
యు సైన్దవ్యేణో వాచయిశోద జ్జుఖస్సంసార్యా వాచయతు ర్దక్ష
ణపార్వ మాతిష్ఠేయు రథవాచయితా నర్భపాణి రపాంపూర్ణముద
కుంభం స్వచ్చితం సప్లవముఖం ధృత్వాతిష్ఠన్ సమాహితో మన
స్సమాధీయతామితి బ్రాహ్మణాన్రూపయా త్సమాహితమనసగత్ప్రతి
తేబ్రాహ్మణః ప్రసీకతు భవంత్యితి వాచయితా ప్రసన్నాసత్ప్రతి
తరేఽథ తేపర్వే సంహృత్య శాంతిః పుష్టిస్తుష్టిర్వర్ధిరవిఘ్నమాయు
వ్య మారోగ్యం శివంకర్మ కర్తవ్యమృద్ధిర్ధర్మసమృద్ధిః పుత్ర సమృద్ధి
ర్వేదసమృద్ధి శాస్త్రసమృద్ధి ర్ధనధాన్యసమృద్ధి రిష్టసమృద్ధి రిత్యేతా
ని పంచశతంతాన్యైకాని తన్నామ్నా కర్తవ్యేతాం వీర్యతా
మితి బ్రాహ్మణ రథ వాచయితాపూర్వం సైన్ధవం తాన్ పఠిత్యా
తిస్త్రీ ర్తందమధోఽచ్యస్వరై రోంపుణ్యాహం భవంతో బువంతతు
స్వస్తిభవంతో బువంతతు ఋద్ధిభవంతో బువంత్యితి బ్రాహ్మ
తేఽపి తేథా ప్రత్యేకం ప్రతిబ్రాహ్మణ రోమిత్యధ్యతా మిత్యధ్ధా
ప్రతిబ్రాహ్మణ రథ పాజ్జుఖమాసీనః సామాత్యం కర్తారం బ్రాహ్మ
ణాస్సప్లవనర్భపాణయః ప్రత్యజ్జుఖా స్తిష్ఠేయు శ్శాంతిపవిత్రలింగా
భి ర్భృశి రభిషించే యుః పురంధోఽనీరాజనాది కుర్యుః।

పుణ్యహవాచన సూత్రము.

తెనుగర్థము.

ఆశ్వలాయన గృహ్యపరిశిష్టములో

ప్రథమాధ్యాయమును

పరమూడవ ఖండ.

అనంతము స్వస్తివాచనము (చెప్పబడుచున్నది) బుద్ధికర్తల
యందును పూర్వకర్మలయందును స్వస్తివాక్యములు చెప్పవలసినది
అని ఆచార్యులు చెప్పిరి. (గర్భాభాగము మొదలు) పుణ్యహముతుది
గాగల బాహురకు జేయవలసిన సంస్కారములు బుద్ధికర్తలు. (వాప్తీ
కూపాదుల యొక్క) ప్రతిష్ఠము (వ్రతాదుల యొక్క) ఉద్యాపనము
న్న పూర్వకర్మలు, ఆకర్మల యొక్క ప్రారంభమునను అనంత
మందును (స్వస్తివాచనమును) చేయవలసినది. (యజమానుడు) శుచి
యై అలంకరించబడినవాడై (స్వస్తివాక్యములను) చదివించవలసిన
ది. అలంకరించబడిన ముగళవస్తువుల కలిగియున్న గృహమును
యోగ్యులును ఆచారసంపన్నులును (అయిన) స్వీకర్యములున్న
బ్రాహ్మణులును అర్ఘ్యపాద్యాదులచే పూజించి కక్షిణచే సంత్తోష
పెట్టవలసినది. పిమ్మట యోగ్యులు (ఆబ్రాహ్మణులు) దర్బలు హ
స్తములయందుగలవారై తూర్పు మొగముగలవారై ఉండవలసినది.
(పుణ్యహమంత్రములను) చదివి, చే (యజమానుడు) ఉత్తరముఖ
ముగలవాడై ఆ బ్రాహ్మణులకు దక్షిణదిశయందు (ఉండవలసినది)
(యజమానుని చే) సంస్కారము జేయవలసిన (కుమార్తె మొదలగువా
రు) యజమానుని యొక్క దక్షిణభాగమందు ఉంచవలసినది. పిమ్మట
యజమానుడు దర్బలు హస్తముందు గలవాడగుచు ఉదకముతోనిం
డియున్న అలంకరించబడిన చిగుళ్లు ముఖమందుగల ఉదకపాత్రము
ను ధరించి ఉన్నవాడగుచు స్థిరచిత్తుడై మనస్సు స్థిరపరచబడుగాక
అని బ్రాహ్మణులనుగూర్చి చెప్పవలసినది. స్థిరపరచబడిన మనస్సు
గలవారమగుచున్నాము అని ఆ బ్రాహ్మణులు (ప్రతివాక్యమును) చే

ప్రవలసినది. (ఓ బ్రాహ్మణులారా) మీరు ప్రసన్నులగుదురుగాక అని యజమానుడు (చెప్పచున్నాడు) ప్రసన్నులమగుచున్నాము అని బ్రాహ్మణులు (చెప్పచున్నారు) పిమ్మట ఆయజమానుడు బ్రాహ్మణులున్న అందరుచుకూడి శాంతి, పుష్టి, తుష్టి, వృద్ధి, అవిఘ్నము, ఆయుష్యము, ఆరోగ్యము, శివమైనకర్మ, కర్తృసమృద్ధియు, ధర్తృసమృద్ధియు, పుత్రసమృద్ధియు, వేదసమృద్ధియు, శాస్త్రసమృద్ధియు, ధనధాన్యసమృద్ధియు, ఇష్టసమృద్ధియు అను నీపదియేనుకృత్యములు చెప్పబడినవి. ఆపేరుచేత కర్మ దేవతనుగూర్చి తృప్తివొందుగాక అనిచెప్పవలసినది. పిమ్మట యజమానుడు పూర్వమువలె శాంతి, పుష్టి, (మొదలగుపదములు) గలమంత్రమును పఠించి మూడేసిసూక్తులు (మొదటిపర్యాయము) అల్పస్వరముచేతను (రెండవపర్యాయము) మధ్యమ స్వరముచేతను (మూడవపర్యాయము) ఉచ్చస్వరముచేతను “ఓం పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు” “స్వస్తిభవంతో బ్రువంతు” “ఋద్ధింభవంతో బ్రువంతు” అని (ఈమూడువాక్యములను) చెప్పవలసినది. ఆ బ్రాహ్మణులన్న వేరువేరుగా ప్రతివాక్యమును పఠకవలసినది. ఋగ్వక్రయందు “ఓమిత్యధ్యతాం” అని ప్రతివాక్యమును పఠకవలసినది. పిమ్మట తూర్పు మొగముగా కూర్చున్న భృత్యాదులతో కూడియున్న యజమానునిగూర్చి బ్రాహ్మణులు చిగుళ్ళతోను దర్బలతోను కూడిన హస్తములు గలవారగుచు పడచుర మొగములు గలవారయి ఉంకవలసినది. శాంతి, పవిత్ర మొదలగు పదములుగల ఋక్కులచేత (యజమానుని) అభిషేకము జేయవలసినది. కుటుంబవంతులయిన సువాసినీ స్త్రీలు నీగాజనము మొదలగు దానిని చేయవలసినది.

పుణ్యాహవాచనసూక్తిము సమాపము.

మంత్రాక్షర సూచీ.

అగ్నిశ్శుచివ్రతతమ	౨౩	ద్రోణిణోదాద్రోణిణస	౧౧
అమీవహావాస్తోష్పతే	౨౭	నవోనవోభవతి	౧౧
అర్చితప్రార్చిత	౫	హోహ్యోందిశి దేవా	౨౫
అష్టాదేవావసవ	౧౯	భాగ్యోష్టాదేవ్యమృతం	౨౪
అంహోముచమాంగిరసం	౨౮	భగ్యోంకర్తేభి	౧౦
ఆదిత్యఉరయనీయః	౧౮	యత్పుణ్యంసక్షత్రం	౧౩
ఆపఉండంతిజీవసే	౧౨	యస్త్యాహృదా	౧౨
ఆయనే తేపగాయతే	౯	యస్త్యైత్వగ్ సుకృతే	౧౩
ఇంద్రశుద్ధోనఆగహి	౨౪	యాజ్ఞయామజతి	౧౬
ఇంద్రశుద్ధోహి నోఽయిం	౨౪	వాస్తోష్పతేసృతిజానీ	౨౬
ఉదగ్నే శుచయ	౨౩	వాస్తోష్పతే శక్తియా	౨౭
ఉద్గాతేవశకునే	౧౩	శుచీవోహవ్యా	౨౨
ఋభ్యామస్తోమం	౨౦	సర్వామృగ్నిమృధ్నుయా	౨౦
ఋభ్యాస్తహవ్యై	౨౧	సవితాపశ్చాతాత్	౧౧
ఏతోన్విందం	౨౩	సంత్యాసించామి	౧౩
గంధద్వారం	౯	స్వస్తయోవాయు	౧౭
తానివా ఏతాని	౧౭	స్వస్తిసంధిదో	౧౮
త్రీణిత్రీణవై	౨౧	స్వస్తియనంతార్య	౨౮

—o—

ఋ-౮-౬౯-౮=ఋగ్వేదము. ౮ మండలము. ౬౯ సూక్తము
౮ ఋక్కు.

తై-ఆ-౧౦-౧-౧౦=తైత్తిరీయ-ఆరణ్యకము-౧౦ ప్రపాతకము- ౧ అను
వాకము. ౧౦ పసస.

శై-సం-౨-౪-౧౪-౧=శైత్తిరీయ-సంహిత. ౨ కాండ- ౪ ప్రపాతక
ము- ౧౪ అనువాకము. ౧ పసస.

ఐ-బౌ-సం-౨-ఖ-౧౪=ఐతరేయ-బ్రాహ్మణము. ౨ పంచీకరంఖండ.

ఆశ్వ-గృ-౧౦-౯=ఆశ్వలాయన-గృహ్యసూత్రము. ౩ అధ్యాయ
ము. ౧౦ ఖండిక ౯ సూత్రము.

తై-బౌ-౧-౫-౨-౧=తైత్తిరీయ, బౌహ్మణము. ౧ కాండ.
౫ ప్రపాతకము. ౨ అనువాకము. ౧ పసస.

మూ=మూలము.

అ=అర్థము.

()=మూలములో లేనట్టియు, సందర్భముచే నర్థమందు వ్రాయ
బడినట్టియు పదములను తెలియజేయు సంకేతము.

సామ్రాజ్యమునకాయాం

పుణ్యహవాచనః

౧॥ మూ॥ ఓం పుణ్యహం దీర్ఘమాయురస్తు॥ శిరస్యభిమంత్ర్య

౨॥ శివా ఆసస్సంతు॥ కలశేష్వభిమృశ్య॥

౩॥ సౌమసస్యమస్తు॥ హృదయేభిమృశ్య॥

౪॥ అక్షతంచాష్టంచాను॥

౫॥ * అర్చితపార్వత ప్రియమేధానో అర్చిత । అర్చతుపుత్ర

కా ఉతపురం నధ్యష్వర్చత॥ (ఋ ౮-౬౯-౮)

౬॥ అక్షతాః పాతు॥

౧॥ అ॥ (ఈరోజు నాకు) మంచిరోజు-అగుగాక. చిరకాలమైన ఆయుస్సు అగు గాక. (ఈవాక్యముచేతను) శిరస్సునందు అభిమంత్రీణముజేసి అవగా శిరస్సును హస్తముచే స్పృశించి.

౨॥ ఉదకములు మంగళశివములు అగుగాక. (ఈవాక్యముచేతను) పుణ్యహవళమును స్పృశించి.

౩॥ మంచునను అగుగాక. (ఈవాక్యముచేతను) హృదయమును స్పృశించి.

౪॥ అవినాశమున్ను, శుభమున్ను అగుగాక.

౫॥ (ఓబ్రాహ్మణులారా-మీరు భగవంతుని) పూజించండి. అతిశయముగ బూజించండి. ప్రియమేధుడను ఋషియొక్క గోత్రజులారా (భగవంతుని పూజించండి) కుమార్తెపూజింతురుగాక-మరిన్ని పట్టణమువలె శత్రుప్రభునసాధ్యుడయిన (భగవంతుని) పూజించండి,

౬॥ అక్షతలు (మిమ్ము) రక్షించుగాక.

* ఈఋక్కునకు షోడశి శత్రువునందు వినియోగము.

౭॥ ॥ గంధద్వారాం దురాధర్మాం నిత్యపుష్టాంకరీషిణీం॥ ఈశ్వ

రీన్ సర్వభూతానాం తామహవాపహ్వాయేశ్రియం॥ (తై-ఆ-౧౦-౧౦) గంధాః పాంతు॥

౮॥ † ఆయనే తేపగాయణేదూర్వారోహన్తుపుష్పిణీః॥ హదాశ్చ

పుండరీకాణిసముద్రస్యగృహాఞ్మే (ఋ౧౦, ౧౪, ౨, ౮) పుష్పాణిపాంతు

౯॥ సుమంగళ్యంచాస్తుశ్చైశ్వర్యేనమస్తు॥ ప్రిజాపతిః కింయతాం॥ శాంతిరస్తు॥ యంకృత్యావర్తవేదయజ్ఞక్రియాశరణకర్తారంభా శ్శుభా

౭॥ పరిమళముచేగిహించవగినదియు (శత్రువులచేభయపెట్ట శక్యముగానట్టియు (ధాన్యముమొదలగువాటిచే) ఎల్లప్పుడు నిండియు న్నట్టియు గోవులుమొదలగువాటితో గూడినట్టియు సర్వభూతముల ను పుట్టించునట్టియు (ఆంకణచేతను) నేపించవగినట్టియు (భూమిని) ఇచటికి పిలుచుచున్నాను. గంధములు రక్షించుగాక.

౮॥ (ఓంకారమునందు) నీవునచ్చినప్పుడును తిరిగి వెళ్ళినప్పుడును (నూచెక్కినివాసభూములయందు) పుష్పములుగలదూర్వులుమొలచుగాక. ఉదకాధారిములున్న పద్మములున్న (ఉండగాక) ఈగృహములు సముద్రసంబంధమైనవి అనగా సముద్రప్రాంతభూములవలెఎల్లప్పుడును ఓహించబడనవి అగుగాక) పుష్పములు రక్షించుగాక.

౯॥ మంగళమగుగాక; ఉత్తరకాలశ్రేయస్సులగుగాక బ్రహ్మ(మంగళమును)చేయుగాక! శాంతియగుగాక. ఏ(ఓంకారమును)చేసినగా

ఘోషానాంగ మృత్తికాభి మంత్రణమంతు వినియోగము.

† ఈఋక్కుచేత స్తోభమిత్తుడు స్వగృహమునకు అగ్నిభయము లేకుండుటకు కోరెను.

శ్లోభనాపవర్తతే తనుహమోంకారమాదింశ్చత్యా భవద్భిరను
జ్ఞాతః పుణ్యం పుణ్యాహం వాచయిష్యే । ధీ వాచ్యతాం ॥

౧౦॥ † భద్రంకర్ణే భిశ్శుణ్ణయానుదేవాః । భద్రంపశ్యేమాక్షభి

ర్యజతాః । సిరైరంగైస్సుప్తుహగ్ంస స్తనూభిః । వ్యశేమ దేవహితంను

దాయుః ॥ (ఋ ౧, ౮౯, ౮,) (తై, ఆ, ౧, ౧.)

౧౧॥ *ద్రవిణోదానవిణసస్తురస్యద్రవిణోదానునరస్యప్రయంసత్

అనగా నుచ్చరించినచు స్తవేదములయొక్కయుయజ్ఞములయొక్కయు
వ్యాపారములకు సాధనమున కర్మయొక్క పారంభములు శుభ
ముగాను మంగళముగాను జరుగుచున్నవో అట్టింకారమునుముగ
దుగా ఉచ్చరించిఁటసభాజనులాగామీచేశ అనుజ్ఞబొందినవాడనగు
చు పవిత్రీమయిన పుణ్యాహ (మంత్రీ)ములను నేనుచదివించుచున్నా
ను. చదువబడుగాక.

౧౦॥ దేవునిచే నివ్వబడిన ఆయుస్సును పొందుచున్నాము గనుక
ఓదేవతలారాశ్రోత్రములచేత మంగళవాక్యములను వినుచున్నాము.
సమర్థములయిన అవయవములతోను శరీరములతోను (కూడుకున్న
ట్టియు)యాగసమర్థులగుయచట్టియు (మేము) (మిమ్ము) స్తుతించుచు
న్న వారమగుచునేత్రములచేతమంగళ కార్యములనుచూచుచున్నాము
౧౧॥ భగవంతుడుజంగమరూపమైనధనమును అనగా గవాశ్వాదిక

ఢీఇది సభాజనులయొక్క అనుజ్ఞావాక్యము.

† ఋగ్వేదములో అగ్నిష్టోమ వైశ్వదేవ శస్త్రముయొక్క ని
విద్ధానీయయందు వినియోగము.

తైత్తిరీయారణ్యకములో సావిత్రికాతకమందు జలేష్టకోపధా
నమందువినియోగము.

ఈఋక్కు ఋగ్వేదమందు స్వర, అర్ధభేదము గలిగియున్నది.

* యజ్ఞములో పారీరసవాళ ఆశ్విశస్త్రములయందు వినియోగము.

ద్రవిణోదా వీరవతీ మిషణ్ణో ద్రవిణోదారాస తే దీర్ఘమాయుః॥ (ఋగ-
౯-౬-౮.)

౧౨॥ * సవితా పశ్చాత్ సవితా పురస్తాత్సవితోత్తరాత్సత్స
వితా ధరాత్తాత్ । సవితాసస్సువతు సర్వతాత్తి సవితానో రాస
తాం దీర్ఘమాయుః॥ (ఋ-౧౦-౩౬-౧౮.)

౧౩॥† సవోసవో భవతి జాయమానోఽహ్నిం కేతురుషసా మేత్య
ముచు (ఇచ్చుగాక) భగవంతుడు స్థిరరూపమైన ధనమును అనగా గృహ
క్షేత్రాదికమును (ఇచ్చుగాక) భగవంతుడు వీరుగు పుత్రులతోకూ
డిన అన్నముచున్న మాయోరకు (ఇచ్చుగాక) భగవంతుడు దీర్ఘాయు
ద్దాయముచు ఇచ్చుగాక.

౧౨॥ పడమరదిశయందున్న సవితృదేవతయున్న తూర్పుదిశ
యందున్న సవితృదేవతయున్న ఉత్తరదిశయందున్న సవితృదేవత
యున్న దక్షిణదిశయందున్న సవితృదేవతయున్న మాకు సమస్తమ
యిన (కోరికలను) పేరణజేయుగాక. అనగా ఇచ్చుగాక. సవితృదే
వతయే మాకు దీర్ఘాయుద్దాయముచు ఇచ్చుగాక.

౧౩॥ చంద్రుడు (ప్రతిదినము) (కళలయొక్క వృద్ధిక్షయములచేత)
జన్మించుచున్న వాడగుచు నూశుకగుచున్నాడు. (అట్టిచంద్రునియొ
క్కదీప్తికి కారణమయిన సూర్యుడు) (దక్షిణాయనమందును ఉత్తరా
యనమందును గతిభేదముచేత నూతనుడగుచున్నాడు) పగళ్లకుచిహ్న

* ఆభిష్లవకషణాహస్సుయం నైశ్యదేవతస్త్రిమలోవినియోగము.
† ఆదిత్య దేవతాకమయిన చరుప్రయం పురోఽనువాక్యగా ఈ
మంత్రమునకు రెండు వేదములయందొక్కటే వినియోగము.

క్రే । భాగం దేవేభ్యో విదధాత్యాయస్వచంసమాస్తిరతి దీర్ఘమా
యః॥ (తై-సం-౪-౧౪-౧) (ఋ ౧౦-౮౫-౧౯)

౧౪॥*ఆపండందంతుజవసే దీర్ఘాయుత్వాయవర్చసే॥ (తై-సం ౧-
౨-౧-౧)

౧౫॥†యస్తాహృదాకీరణ మన్యమానోఽమర్త్యం మర్త్యో జో
హవీమి జాతవేదో యశోఅస్తాసుధేహి ప్రజాభిరగ్నే అమృతత్వమ్
శ్యాం॥ (తై-సం-౧-౧) (ఋ ౫-౪-౧౦)

మయిన (సూక్ష్మడు) పాతేకాలముయొక్క పారంభమందు (ఉప
యమును) పొందుచున్నాడు. దేవతలకొరకు హవిర్భాగమును ఇ
చ్చుచున్నాడు. (అట్టిసూక్ష్మడు) (ఇచ్చటకు) వచ్చినవాడగుచు (మా
కు) దీర్ఘాయుస్సును ఇచ్చుగాక.

౧౪॥ జీవనముకొరకును దీర్ఘాయుస్సుకొరకును బ్రహ్మ వర్చస్సుకొ
రకును ఉపకములు (చుట్టు) తడుపుగాక.

౧౫॥ ఓభగవంతుడామరుష్యుడయిన (నేను) స్తుతిజేసేవ్యభావము
గలమనస్సుచేత నిన్నునాశనము లేనివానినిగా తలచినవాడనగుచుపి
లుచుచున్నానుగనుక మాయంచుసంతానముచేత(సంభవించెడి) ర్తి
నిడంచుము. అనగాసంతానముగలుగజేయుము. ఓభగవంతుడా(నీయ
నుగ్రహమువలన)మరణరాహిత్యమునుఅనగాదేవత్యమునుపొందెదను

*యజ్ఞదీక్షయందు నపనసంస్కారముకొరకు యజమానునియొక్కశిర
స్సును ఉపకములచేతతడుపుట యీమంత్రమునకు వినియోగము.

† పుణ్యకామేష్టియందు పురోఽనువాక్యగా యీమంత్రమునకురెం
డు వేదముల యందొక్కటే వినియోగము.

౧౬॥ *యస్మై త్త్వగ్ సుకృతే జాతవేద ఉలోకమగ్నే కృణవస్సృణం

అశ్వినగ్ సపుత్రణం వీరవంతంగోమంతగ్ రయినశ తేస్వస్తి॥ (తై-సం-
౧-౪-౪౬-౧) (ఋ-౫-౪-౧౧)

౧౭॥ సం త్వసిం చామియజమా ప్రజామాయుర్ధనంచ॥ (తై-సం-
౧౬-౧౧) దక్షిణకలశమాదాయ ఈశాన్యకలశే కించిత్కించి దుద
కంనినయతి॥

౧౮॥ దీర్ఘమాయుఃస్తు మనస్సమాధీయతాం సమాహితమనస
స్త్వని॥ ప్రసీదంతు భవంతః॥ ప్రసన్నాస్త్యుః॥

౧౯॥ శాంతిరస్తు పుష్టిరస్తు తుష్టిరస్తు వృద్ధిరస్తు అవిఘ్నమస్తు
౧౬॥ జగత్తును తెలిసిన ఓభగవంతుడా నీవు మంచికర్మను చేసిన జ
నునికొనకు సుఖకరమయిన స్తానమును కలుగ జేయుచున్నావు గనుక
మంచికర్మ చేసిన ఆజనుడు అశ్వములుగలిగినట్టియు పుత్రులుగలిగిన
ట్టియు వీరులుగలిగినట్టియు గోవులుగలిగినట్టియు ధనమును లెప్పగా
పొందుచున్నాడు.

౧౭॥ (ఓయురకమా) నిన్ను యజస్సు చేతలనగా నీమంత్రముచేత
(పాత్రయందు) ప్రవింపజేయుచున్నాను. (యజమానునికి) సంతానము
ను ఆయుస్సును ధనమును (కలుగ జేయుచున్నాను) (ఈమంత్రముచేత)
దక్షిణభాగమందుండు కలశను స్వీకరించి ఈశాన్యకలశయందు కొం
చెముగా ఉరకమును ఉంచుచున్నాడు.

౧౮॥ దీర్ఘాయుస్సుగలుగాక. మనస్సుస్థిరపరిచబడుగాక. (మేము)
ప్రసన్నులగుచున్నాము.

౧౯॥ శాంతిలగుగాక. పోషణములగుగాక. సంతోషములగుగాక
*పుత్రకామేష్టియందు యాజ్ఞగా ఈమంత్రమునకు వినియోగము.
† గోన్నమయిన అభ్యమును అధ్వర్యుడు అభిమంత్రణము జేయుట
యీమంత్రమునకు వినియోగము.

వృద్ధియువ్యమస్తు! ఆరోగ్యమస్తు! స్వస్తి శివంకర్మాస్తు! కర్మసమృద్ధిరస్తు!
పుత్రసమృద్ధిరస్తు! వేదసమృద్ధిరస్తు! శాస్త్రసమృద్ధిరస్తు! ధనధాన్యస
మృద్ధిరస్తు! ఒహిర్దేశే అరిష్టనిరసనమస్తు! కలశానామి శాన్యదేశే ఉప
కంసించేత్! యత్యాపంతత్రప్తతిహతమస్తు! యచ్ఛ్రేయస్తవస్తు॥

౨౦॥ శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతి శనైశ్చరరాహుకేతుసోమస
హితాదిత్యపురోగాన్సర్వేగ్రహః ప్రీయంతాం! తిథికరణముహూర్త
జన్మనక్షత్రదిగ్దేవతా! ప్రీయంతాం, నైర్ముతిదేశేసించేత్ ॥

౨౧! శామ్యంతుఘోగాణి! శామ్యంతుపాపాని! శామ్యంతు ఈ
తయః! శుభానివర్ధంతాం! శివాఋతువస్సంతం! శివాఽవధయస్సంతం
శివావనస్సతయస్సంతం! అహోరాత్రే శివేన్యాతాం! ఉత్తరేశ్వర్యా

వృద్ధిలగుగాక- విఘ్నములేకపోగాక- ఆయుస్సులగుగాక- రోగనివా
రణములగుగాక- లెస్సమంగళముకర్మ అగుగాక- కమః-వృద్ధిలగు
గాక- పుత్రవృద్ధిలగుగాక- వేదవృద్ధిలగుగాక- శాస్త్రవృద్ధిలగుగాక- ధన
ధాన్యములకు సమృద్ధిలగుగాక- వెలుపటిప్రదేశమందు అశుభనివృత్తి
లగుగాక- కలశలకు ఈ శాన్యదిక్కుయందు ఉపకమునుప్రవింపజేయన
లసివది- పాపముకొట్టబడుగాక- శ్రేయస్సుకలుగుగాక.

౨౨॥ శుక్రకుడు, కుజుడు, బుధుడు, గురుడు, శని, రాహువు, కే
తువు, చంద్రుడువీరితో కూడిన సూర్యుడుమొదలగు సర్వగ్రహములు
తృప్తినొందుదుగాక. (ప్రతిపత్తుమొదలగు) తిథులున్న (బన, బా
లవమొదలగు) కరణములున్న (రెండుగడిమలు ప్రమాణముగల)
ముహూర్తములున్న, జననకాల నక్షత్రములున్న, దిక్కులకు దేవతల
యిన (ఇంద్రాదులున్న) తృప్తినొందుగాక. నిర్బతిదిశయందు (ఉ
పకమును) ప్రవింపజేయనలసివది.

౨౩॥ భయంకరమగుకార్యములుశమించుగాక. పాపములుశమిం
చుగాక. (అతివృష్టి మొదలగు) అతిబాధలుశమించుగాక. శుభము
లువృద్ధినొందుగాక. (వసంతాది) ఋతువులుమంగళకరములగుగాక.
లతాదులుమంగళకరములగుగాక. వృక్షములు మంగళకరములగుగా
క. అహోరాత్రములు మంగళకరములగుగాక. జరుగబోవుకమః

విష్ణుమస్తు । ఉత్తరోత్తరం మహాభివృద్ధిస్తు । ఉత్తరోత్తరాశ్శుభాః
కీయాస్సంపద్యంతాం॥

౨౨॥ అగ్నిపురోగావిశ్వేదేవాశ్చ పీయంతాం, మహేశ్వరీపు
రోగామాతరఃప్రియంతాం । ఇరిడపురోగా మరుద్గణాఃప్రియంతాం ।
నసిష్ఠపురోగాఋషిగణాఃప్రియంతాం । శ్రీవిష్ణుపురోగాస్సర్వేదేవాశ్చ
పీయంతాం । ఆదిత్యపురోగాస్సర్వేగ్రహాశ్చ ప్రియంతాం, ఋషయః
శ్చంద్రాగ్రహాచార్యావేదాయజ్ఞదక్షిణాశ్చ పీయంతాం । బ్రహ్మ
చ బ్రాహ్మణాశ్చ ప్రియంతాం । బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాశ్చ పీయంతాం
శ్రద్ధామేధప్రీయంతాం । ప్రియతాంభగవన్నారాయణః । ప్రియతాం
భగవాంతస్వామీనుహాసేనః । పీయతాం భగవాన్పితామహః ।
యతాంభగవాన్ప్రపితామహః ।

౨౩॥ సత్యావతాశశివస్సంతాం ॥ ౨౪॥ పుణ్యాహకాలా నాచ్యంతాం॥
యందుపిష్ఠము లేకపోవుగాక. ముందుముందుమిక్కిలి అభివృద్ధిలగు
గాక. భవిష్యత్కాలమున శుభములగు కార్యములు కలుగుగాక.

౨౫॥ అగ్నిమొదలగుసర్వదేవతలు తృప్తి నొందుదురుగాక. మహేశ్వ
రి మొదలగుమాతృదేవతలు తృప్తి నొందుదురుగాక. ఇంద్రుడు మొద
లగు మరుద్దేవతలు పేరుగల దేవతలు తృప్తి నొందుదురుగాక. పసిష్ఠు
డు మొదలగు ఋషిగణములు తృప్తి నొందుదురుగాక. విష్ణువు మొద
లగు సర్వదేవతలు తృప్తి నొందుదురుగాక. సూర్యుడు మొదలగు సర్వ
గ్రహములు తృప్తి నొందుదురుగాక. ఋషులున్న ఛందఃములున్న ఆ
చార్యులున్న వేదములున్న యజ్ఞములున్న దక్షిణలున్న తృప్తి
నొందుదురుగాక. పరిబ్రహ్మమున్న బ్రాహ్మణులున్న తృప్తి నొం
దుదురుగాక. బ్రహ్మయవిష్ణు మహేశ్వరులమున్న తృప్తి నొందుదు
రుగాక. ఆస్తి క్షయింపబడియును ధానము క్షయింపబడియును తృప్తి నొందుగాక. భ
గవంతుడగు నారాయణుని తృప్తి నొందుగాక. భగవంతుడగు మహా
రస్వామి తృప్తి నొందుగాక. తండ్రి మొక్కతండ్రి తృప్తి నొందుగాక.
తండ్రి మొక్కతాత తృప్తి నొందుగాక.

౨౬॥ ఈ ఆశీర్వాచనములు సర్వములగుగాక.

౨౭॥ పుణ్యాహకమున కాలములు చెప్పబడుగాక.

౨౫|| ఉద్ధాతేవశకునే సామగాయసి బహ్మపుత్రశివసవనేషుశ

గౌరవశిష్యమేవవాణి శిశుమతీరపీతాశ్చ సత్వతఃసశ్శకునే భద్రమోవ

దా విశ్వతఃసశ్శకునే పుణ్యనూపదః || [ఋ-౨-౪౩-౨]

౨౬|| యాజ్ఞయామాయాతి సృతి ర్వయాజ్ఞా శ్చ శ్వామలక్ష్మీః పు
శ్వామేవతలలక్ష్మీంసంభావయతి పుశ్వాంసలక్ష్మీంసంస్మృతుః తేఽబ్రా
హ్మణాః సరం.)

౨౭|| యత్పుణ్యంసత్రం తస్మాత్పుణ్యేనోపవ్రజ్యమంయదావైనూ

ర్యశిదేతి లభసత్రంనైతి యావతితత్రసూర్యోగచ్ఛేత్ యతః

౨౮|| ఓం ఉద్ధాతేయమ ఋత్విజమవలె సామమాను గాఁగము చే
యమన్నాపు. యజ్ఞములయందు బాహ్మణాచ్ఛసీయమ ఋత్విజ
మవలె పలుకుచున్నాపు. ఆదుగురమునుపొందిన పురుషాశ్వమువలె
ఓంఓహూకులంతటను ముగిసిన వాక్యమును లెస్సగా పలుకుము. ఓం
ఓహూకులంతటను పుణ్యవాక్యమును లెస్సగా పలుకుము.

౨౯|| యాజ్ఞయామాయాతిమయను హోతాత్రవిష్ణురించుచున్నాడు.
యాజ్ఞయామగా పుణ్యమయిన సతిపత్నీరమయిన దానము. (గతుక)
తతనిని (యజమానుని) పుణ్యమయినలక్ష్మీని సారదియచున్నాడు.
(యజమానునికి) పుణ్యమయినలక్ష్మీని ఇచ్చుచున్నాడు.

౩౦|| సూర్యోదయమయినపిమ్మట సత్రోపవీతమువలన గనుక ఉ
దయమున (యజమానునికి) సత్రము పుణ్యమైనదో అసత్రో
పవీతమును స్థిరపరచవలసినది అట్టిసానమునకు సూర్యుడు ఎప్పుడ

* పథులయొక్క లక్షావ్యయగుభ్యసులను చిని తుముక్కు
ను జపము జేయవలసినది. తత్సూ-౩, ౧౦, ౯.

ఈముక్కునకు కపిరజలవత్సరపుడయిన ఇంద్రుడు దేవత.

ఘృత్యుఃకృత్ ! తాపతికుర్వీత యత్కారీస్యాత్ | పుణ్యాహవాపవకు
రుతే॥ (తై.బ్రా.౧.౧.౧.౧).

౨౮॥ తానివాపతాని యమనత్తాని యాన్యవదేవనత్తతా

ని! తేషుకుర్వీత యత్కారీస్యాత్ | పుణ్యాహవాపవకురుతే॥ (తై.బ్రా.౧
౧.౨౯)

౨౯ ఓం పుణ్యాహంభవంతో జుప్రవంతు | ఓం పుణ్యాహం॥

30॥ + స్వస్త్యే వాయుసుపబ్రవామహేసోమం స్వస్తిభుజనస్య
వచ్చునోపంతకాలములో ఆనక్షత్రస్థానముయొక్క తూర్పుభాగమున
పంచరించునో ఆకాలముందు కర్మనుచేయవలసినది. (అట్లు చేసినవా
డు) పుణ్యాదినమందు చేసినవాడు (అగుచున్నాడు)

౩౧॥ ఆనక్షత్రములు (అనూరాధ మొనలుకొని భరణివరకును
౧౩ నక్షత్రములు)యనుభవంతి నక్షత్రములు. ఏవదేవనక్షత్రములో
(కృత్తిక మొనలుకొని విశాఖవరకును ౧౪ నక్షత్రములు) ఆనక్షత్ర
ములయందుయజమానుడు (కర్మను) చేయవలసినది. ఆకర్మనుపుణ్యా
దినమందు చేసినవాడగుచున్నాడు.

౩౨॥ (ఓంభ్యులారా) మీరు పుణ్యాహమంత్రములను పలుకు
దుగ్గుగాక పుణ్యాహము ఆగుగాక.

30॥ వాయువును (మాయొక్క) తేమముకొరకు పిలుచుచున్నా
ము. సోమము లోకమునకు పాలకుడు (గనుక) సోమునిన్ని తేమము
నిమత్తము (పిలుచుచున్నాము) సర్వదేవతలములతో కూడిన బ్రహ
+ సర్వదేవతాస్త్రిమందు ఈముక్కునకు వినయోగము.

యస్వత్పూజ్యహస్యశిరపర్వగణంస్వస్తయే॥స్వస్తయ ఆదిత్యాసోభవం

తునః॥ (ఋ-౫-౫౧-౧౨)

౩౧॥ ఆదిత్యఉదయనీయః పథ్యయైస్వస్త్యాప్రియంతి పథ్యాంస్వస్తీమభ్యుద్యంతి స్వస్త్యేవేతప్రయంతి స్వస్త్యుద్యంతి స్వస్త్యుద్యంతి॥ (ఐ-బా-పం-౧-౪౦-౧౧)

౩౨॥ స్వస్తివత్సాద్రోవృక్షవాస్వస్తిహాహావిశ్వవేదాః॥ స్వ

నస్తార్యో అరిష్టనేమి స్వస్తిసో బృహస్పతిర్దధాతు॥ [ఋ౧.౮౯=]

[తై-ఆ-౧-౧-౧].

స్వస్తిసన్నితేమముకారకుః (పామముచున్నాము). అదిత్యే (త్రైవిది) దేవతావర్ణ్యమును, సూర్యుకై మముకారకు అగు ఘనుగాక.

౩౧॥ ఉదయనీయేష్టి అదితి దేవతగాగది. ఈ యుదయనీయేష్టి యందు పథ్యాస్వస్తియనుపేషగల. (దేవతతో) ప్రారంభించుచున్నాము. పథ్యాస్వస్తిదేవతను అంతమందు జేయుచున్నాము. ఈ యుదయనీయేష్టివలన స్వస్తిని పొందుచున్నాము.

౩౨॥ వృద్ధులచేత (వల్లస్థులను) వినబడుచున్నట్టి ఇంద్రుడు మాకుక్షేమమును (కలుగ జేయుగాక) సర్వమును దెలసినపోషకుడగు దేవుడు మాకుక్షేమమును (కలుగ జేయుగాక) అప్రతిహతమగు నాయుధముగల గరుత్మంతుడు మాకుక్షేమమును (కలుగ జేయుగాక) బృహస్పతి మాకుక్షేమమును (కలుగ జేయుగాక).

+ ఋగ్వేదములోనున్న ఈమంత్రమునకు అగ్నిష్టోమవైశ్వదేవతాస్త్రమందున్న తైత్తిరీయారణ్యకములోనున్న ఈమంత్రమునకు ఆరుణ కేతుకములో జలేష్టకోపధానమందున్న వినియోగము.

33॥ † అష్టాదేవావసవస్సమ్మాసః చతస్సోదేవీ రజరాశ్శ్రీపిష్టాః।

తేయజ్జంపాంతు రజసఃపరస్తాత్ । సంవత్సరీణ మమృతగ్న్ స్వస్తి॥

[తై.బ్రా-3-౧]

3౪॥ మహ్యంసహకుటుంబాయ శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయకర్తృణేమశీః
జనాన్నమస్మక్పాద్యాణాయాశీర్వాచనమపేక్షమాణాయాయుష్మతే స్వ
స్తిభవంతోబుధవంతు ఆయుష్మతే స్వస్తి॥

3౫॥ ఏవంతిః॥

3౬॥ ఓగ్ స్వస్తిభవంతోబుధవంతు ఓగ్ స్వస్తి॥

33॥ సుందరమూర్తులుగల విశవంశీ వసువులను పేరుగల దేవ
తలున్న మునివిలేవట్టి నల్లుగు ధనిష్ఠానక్షత్రదేవతలున్న మునుష్య
లోకముకంటె ఇతరులమలను (ఉన్నట్టివాకు అనగా వసుదేవతలు,
ధనిష్ఠానక్షత్రదేవతలున్న మాసంబంధమున) యజ్ఞముచురక్షించె
రిగుగాక. (అందువలననేను) సంవత్సర దేవతాసంబంధమయిన స్వర్గ
లోకమునుక్షేమముగా (పొందుచున్నాను).

3౪॥ జాయాపుతాగ్రులతోకూడినట్టియు పవిత్రశ్రకును, వృద్ధికిని,
నూతనశుభప్రాప్తికిని (హేతువయిన) కర్మగల పెద్దలనునవపూరిం
చుచున్నట్టియు ఆశీర్వాచనమునుకోరుచున్నట్టియు ఫలిత స్తమయిన ఆ
యుష్మిముగలవాకోరకు (ఓసభ్యులారా) మీగుశుభమునువలకును.
ఓయజమానుడా దీర్ఘాయుష్మముగల నీకోరకు, శుభములగుగాక.

3౫॥ ఇట్లు ముమ్మారు చెప్పెనాయును.

3౬॥ (ఓసభ్యులారా మీయాశీర్వాచనమును) స్వీకరించినాను. మ
రలమీగుశుభములువలకును. అంగీకరించినాము (నీకోరకు) శుభ
ము. (అగుగాక).

† ధనిష్ఠానక్షత్రేష్టియంచ పురోఽనువాక్యగా ఈమంత్ర
మునకు వినియోగము.

32॥ ఏవంతిః॥

3౩॥ † ఋధ్యామస్తోమంసనుయామవాచనూనోమంత్రంసరథే

హోపయాశంయశోనపక్వం మధుగోష్వంతరాభూతాంశోఅశ్వినోః

కామమహిః॥ (ఋ ౧౦-౧౦౬-౧౧)

3౪॥ సర్వామృద్ధిమృధ్నుయామితీతంవై తేజసైవ పురస్తాత్సర్వ భవచ్ఛందో భిరతిధ్యతోఽక్షరైరు పరిష్టాద్దాయత్యాసర్వతోవ్యాశ శాహా పరిభూయాత్సర్వామృద్ధిచూర్ధోఽత్సర్వామృద్ధిమృధోఽతియ ఏవంవేదః॥ (ఐ-బ్రా-పం-౪-ఖం-౨౩).

32॥ ఇట్లు ముమ్మాదు (చెప్పవలయును)

3౩॥ (ఓఅశ్వినీదేవతలారా)(మీకు) స్తుతినివృద్ధిపొందించెనము. (మీకు) హవిస్సును ఇచ్చెనము. (మీరిద్దరును) ఒక్కరిధము నధిష్ఠించినవారలగుచు ఈకర్మయందు మీసంబంధమయినస్తుతినిగూర్చి రండి. హవిస్సును గోసంబంధమయిన కాచిసిద్ధముజేయబడిన మధురమయిన (పాలునియ్యిమొలగుదానినిన్ని)(అపేక్షించి) రండి. (ఈ ప్రకారముగ) భూతాంశుడనుఋషి అశ్వినీదేవతలయొక్క కోరికను సంపూర్తి జేసెను.

3౪॥ (ప్రజానతి గాయత్రిచేత ద్వాదశాహక్రతువును అంతటను వ్యాపించి సమస్తమైనసమృద్ధినిపొందెననికోరి ఎట్లుస్థిగించుననితన స్పృశేసెను) ఆద్వాదశాహక్రతువుయొక్క పూర్వభాగమందు తేజోసూపముతోనున్న మధ్యభాగమందుఛందోరూపముతోనున్న ఉపరి భాగమందు ఒత్తరరూపముతోనున్న గాయత్రివ్యాపించెను. గాయత్రి చేత ద్వాదశాహమునుఅంతటనువ్యాపించి సమస్తమైనసమృద్ధినిపొందెను. ఈప్రకారముదెలిసికొనువాడు సమస్తసమృద్ధిని పొందును.

† అప్తర్యానుక్రతువుయందు, అచ్చావాకాతిరి క్తమయిన, ఉక్తములో ఈఋక్కువకు వినియోగము.

రం॥ ఋధ్యాసతహ వ్యైర్నమసోపసద్యమిత్రం దేవంఘృతీధయంనో

అస్తు॥ అనూరాధాన్ హవిషావర్ధయంతః । శతంజీవేమ శరదస్సవీరాః॥

(తై. బ్రా॥-౩-౧).

రం॥ త్రిణీత్రీణివై దేవానామృధ్ధాని । త్రిణిభండాగ్ంసి త్రిణి సవనా

ని॥ త్రయశ్చ మేలోకాః ॥ ఋధ్యామేవ తద్వీర్యవపులోకేషు ప్రతిష్ఠిష్ఠతి॥

(తై. బ్రా॥-౧-౫-౬-౬)

రం॥ వామనక్షీణహస్తాభ్యాం నక్షీణోత్తరకలశౌ యుగపద్మహీత్యా

రం॥ మిత్రోజనుపేరుగలదేవుని (మేము) నమస్కారము చేతనున్న హవిస్సులచేతనున్న నేవించినమృద్ధిగలవారమగుచున్నాము. మిత్రోదేవునిచేత సంపాదించకగిన (శేయస్సు) మాకుఁ గుఱక. అనూరాధా నక్షత్రోదేవతలను హవిస్సుచేతవృద్ధి నొందించుచున్న వారమగుచువీరులగు (పుత్రాదుల)తో కూడినవారమైనూరునగవత్సరములనుజీవించెదము

రం॥ దేవతలకు మూడేసిమూడేసి [వస్తువులు] సమృద్ధి కరములైనవి (అవి యేవియనా) గాయత్రి, త్రిష్టవ్, జగతి, అనుపేరుగల మూడుభందములున్న, (ప్రాతస్సవన, మాధ్యందినసవన, తృతీయసవనములను పేరుగల) మూడుసవనములున్న (స్వర్గ, మర్త్య, పాతాళములను పేరుగల) ఈ మూడులోకములున్న-గుఱక (మూడు శ్వేత రేఖలుగల శలలీమృగ సబంధమైన తీక్షణ గ్రముగలరోమములచేతను వపనము జేయదగిన కేశములను విభజించిన జనుడు) సమృద్ధియందును పరాక్రమమందును ఈ మూడులోకములయందు పౌత్తిష్ఠగలవాడగుచున్నాడు.

రం॥ నిజమచేతితోనుకుడిచేతితోను దక్షిణాక్ష త్తరభాగములయందును

+ అనూరాధా నక్షత్రేష్టియరదు పురోఽనువాక్యగా ఈ మంత్రమునకు వినియోగము.

ఋద్ధింభవంతోబ్రువంతుః|ఋధ్యతామృద్ధిస్సమృద్ధిః|ముఖసమమృద్ధ్యశ్చ
స్యస్తిపుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు|వర్షశతసంపూర్ణమస్తు|గోత్రాభివృద్ధిరస్తు |
శాంతిఃపుష్టిశ్చాస్తు|శుభగ్ం శుభమస్తు|పునరపి గోబ్రాహ్మణభ్యశ్శు
భంభవతు|సర్వసంపదస్తు||

ర3||శుచీహోహవ్యామృతశ్శుచీనాగ్ శుచిగ్ంహి నోమృధ్వరగ్ంశుచి

భ్యః|ఋతేనసత్యమృతసాప ఆయం చ్చుచిజన్మానశ్శుచయఃసావకాః||

(తై-బా)-౨-౮-౫-౫) ఋ-౭-౫౬-౧-౨)

ఉన్నకలశములను ఒక్క-మారుగానుగ్రహించిఓసభ్యులారా)మీరుస
మృద్ధికరమైనవాక్యముచు పలుకుడు. నృద్ధియు, సమృద్ధియు, అభివృద్ధి
నొందుగాక. (కలశములను రెండింటిని)ముఖముతోసమానముగాఎత్తి
క్షేమముగాపుణ్యాహారకర్మకుసమృద్ధిఅగుగాక. (ఆముస్సు) నూరుసంప
త్సరములచే పూర్ణమైనదిఅగుగాక. (మాకు) వంశాభివృద్ధి అగుగాక.
శాంతిన్నిపోషణమున్ను అగుగాక. మిక్కిలిశుభమగుగాక. మున్నీ
గోవులకొరకును బ్రాహ్మణులకొరకును శుభమగుగాక. సమస్త గం
పత్తున్ను అగుగాక.

ర3|| ఓవాయువులారా, పరిశుద్ధులయినమీకు శుచియైనహవిస్సు
లనుకలుగజేయుచున్నాను. శుద్ధములయిన [వాయువుల]కొరకుపరిశు
ద్ధమగునట్టియు హింసారహిత మగునట్టియు [కర్మను సంపాదించుచు
న్నాను]యజ్ఞనిగ్వాహకులగుపరిశుద్ధవృద్ధులవారునుపరిశుద్ధ[సంచా
రము]గలవారును[ఇతరులును]వివ్రముజేసేవారును(అగువాయువులు)
యజ్ఞముచేత సత్యరూపమయిన [ఫలమును] పొంది చలడిరి. •

+ యజుర్బ్రాహ్మణమందున్న ఈమంత్రమునకు అన్నకాయుని
చే జేయబడుప్రశ్నిమారుత పశువిపాయాగమునకు పురోహితువాక్య
గా వినియోగము. ఋగ్వేదమందున్న ఈమంత్రమునకు అగ్నిమా
రుత శస్త్రమందు వినియోగము.

౪౪॥ అగ్ని శుచిప్రతసమ శ్శుచిర్విప్ర శ్శుచిఃకవిః | శుచీరోచత ఆహు

౪॥ (తై-సం-౧-౩-౧౪-౮. ఋ ౮-౪౪-౨౨)

౪౫॥ ఉడగ్నే శుచయశ్శవ శుక్రాభ్రాజంత ఈర తే | తవజ్వోతీగ్మ్య

ర్చయః॥ (తై-సం-౧-౩-౧౪-౮. ఋ ౮-౪౪-౧౭)

౪౬॥ * ఏతోన్వింద్రంస్తవామ శుద్ధంశుద్ధేనసామ్నా | శుద్ధైరుక్తైర్వా

వృద్ధ్వాంసం శుద్ధఃశీర్వాన్మమశ్శు॥ (ఋ-౮-౯౫-౭)

౪౪॥ ఓక్కిలిశుచియయిన వ్యాపారముగలవాడును శుద్ధుడయినమే ధావియును శుద్ధుడయినకవియును అగు అగ్ని శుచియయినవాడగుచు అభిముఖముగా ఈమముజేయబడినవాడయి ప్రకాశించుచున్నాడు.

౪౫॥ ఓయగ్నే పరిశుద్ధముయిననీయొక్కకిణములు ప్రకాశించుచున్నవగుచు ఊర్ధ్వముగా వెడలుచున్నవి. పూజచేసేవారునీయొక్క తేజస్సులను (పొందుచున్నారు).

౪౬॥ (ఓమునులాగామీను) శీఘ్రముగ ఇంద్రునిపొందుడి. శుద్ధిహేతువయినసాచుముచేతనున్న శుద్ధిహేతువులయిన శస్త్రముల చేతనున్న (ఋక్సముదాయముచేత) శుద్ధుడయినఇంద్రునిస్తుతించెదము. వృద్ధిబొందుచున్న (ఇంద్రుని) పరిశుద్ధమగున (నెయ్యి, పాలు, మొదలగువాటితో) సంబంధముగల (సోమము) సంశోషపెట్టుగాక.

† యజుస్సంహితలోనున్న గూఢమంత్రమునకుపావనూనేష్ఠియందు మూడవపావిస్సునకు యాజ్ఞగా వినియోగము. ఋక్సంహితలోనున్న గూఢమంత్రమునకు ప్రాతరనువాకాశ్వినశస్త్రమందువినియోగము.

* ఈయుక్కునకు తృతీయసవనములో ఆభిష్లవిక శస్త్రమగుదు వినియోగము.

౪౭॥* ఇంద్రశుద్ధోనతగహి శుద్ధశుద్ధాభిహతిభిః శుద్ధోరయిని
 ధారయశుద్ధో మమద్ధిసోమ్యః॥ (ఋ-౮-౯౫-౮)

౪౮॥ † ఇంద్రశుద్ధోహినోరయి శుద్ధోరత్నానిదాశుషే । శుద్ధో
 వృత్రాణి జిఘ్నసె శుద్ధోవాజం సిహససి॥ (ఋ-౮-౯౫-౯)

౪౯॥ ‡ బ్రాహ్మణేవ్యమృతగ్ హితం యేన దేవాః పవిత్రేణ ఆత్మా

౪౭॥ ఓయింద్రుడా (నీవు) సామముల చేతను ఋక్కుల చేతను పరిశుద్ధుడవగుచు మమ్ములను గూర్చి యిమ్ము. పరిశుద్ధములయిన నాయుచలశో గూడ పరిశుద్ధుడవయిన (నీవుమ్ము) పరిశుద్ధుడవయిన (నీవుమాయం దు) ధనమును ఉంచుము. శుద్ధుడవయిన (నీవు) సోమరసమునకు అర్ఘ్య డవగుచు సంహోషించుము.

౪౮॥ ఓయింద్రుడా (నీవు) శుద్ధుడవగుచు మాకొరకు ధనమును (ఇమ్ము) శుద్ధుడవగుచు (హవిస్సును) ఇచ్చిన మానికొరకురమణీయనస్తువు లను ఇమ్ము శుద్ధుడవగుచు (నర్వమునకు) ప్రతిబంధకులయిన శత్రువుల నుచంపుము. శుద్ధుడవైన (నీవుమాకొరకు) అన్నమునిచ్చుటకునిచ్చ యించుము.

౪౯॥ బ్రాహ్మణులయందు నాశపరిహితమైన (ఫలము) సంపాదించబడి నది (అగుగాక) దేశములపవిత్రముచేతను దేహమును ఎల్లప్పుడును పవిత్రతనొందించుకొనినో, వేయిధారలుగల ఆ (పవిత్రముచేత) పవనశాస ఋక్కులునన్ను పవిత్రునిజేయుగాక. పౌజావతిసంబంధముగుజ్ఞోయు

* ఈ ఋక్కునకు ఆభిస్లేషిక శత్రువుమందు వినియోగము.
 † ఈ ఋక్కునకు ఆభిస్లేషిక శత్రువుమందు వినియోగము.
 ‡ ఈ మంత్రమునకు యజ్ఞదీక్షయందు యజమానునికి పవిత్ర తకొరకు జపముగా వినియోగము.

నం పున తేనదా తేనసనాప్రధా రేణ పావమాన్యఃపునంతుమా ప్రాజా

పత్యంపవిత్రం శతోద్యామగంహిరణ్మయం తేనబ్రహ్మవిదోవయం పూ

తంబ్రహ్మసనీమహే ఇంద్రస్సునీతీసహమాపునాతు సోమస్వస్త్వావగు

ణస్సమిచ్చాయమో గాజా సమృణభిఃపునాతుమా జాతవేదామో

ర్జయంత్యాపునాతుః (తై-బ్రా)-౧-౬-౮-౯)

౫౦॥ ప్రాచ్యాందిశి దేవాఋత్విజో మార్జయంతాం వక్షిణ్యాందిశి

మానాఃపితరో మార్జయంతాం ప్రత్యాందిశి గృహాఃపితరో మార్జయం

నూనూనూత్రములుగలుగుకట్టియు (పాపమును) హరింపజేయునట్టియుప
విత్రము (పన్ను) గొరవవిత్రముచేతను, వేదార్థజ్ఞానముగల మేముపరిశుద్ధ
మైనగొప్పవయన (కర్మ)నుపవిత్రముజేయుచున్నాము. ఇంద్రుడమం
చినికలుగజేసే (దేవతతో) కూడానన్నుపవిత్రునిజేయుగాక. సోముడు
క్షేమమునుకలుగజేసే దేవతతోకూడానన్నుపవిత్రునిజేయుగాక) వరు
ణుడునుకూలుకాలయిన (దేవతతో) కూడానన్నుపవిత్రునిజేయుగాక)
రాజయినయముమిక్కిలిచురణముచుకలుగజేసే (దేవతలతోకూడా)
నన్నుపవిత్రునిజేయుగాక. అగ్నింపనుచుకలుగజేసే (దేవతతోకూడా)
నన్ను పవిత్రునిజేయుగాక.

౫౦॥ ఋత్విక్వ్యహులయిన దేవతలతూర్పుదిశయందు (నన్ను) ప
విత్రునిజేయుదురుగాక. మానాభిమానులయినపితృదేవతలువక్షిణదిశ
యందు (నన్ను) పవిత్రునిజేయుదురుగాక. గృహములయొక్కయు పశు
వులయొక్కయు (అభిమాన దేవతలు) పడమరదిశయందు (నన్ను) పవిత్రు
నిజేయుదురుగాక. ఉదకములయొక్కయు ఓషధులయొక్కయువృక్షము

తాముదీచ్యాంది శ్యాపటపథయోవసస్సతయోమార్జయంతామూర్ఖ్య

యాదిశియజ్జస్సంవత్సరోయజ్జపతిర్హర్జయంతాంత్రై సంగ, ౬, ౧, ౨]

౫౧! ఏతేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యోనానాగోత్రేభ్యోనానానామభ్యశ్శీల
క్షీత్రానారాయణోమామహేశ్వరాదిత్యాది నవగ్రహస్వరూపేభ్యస్స్వ
స్తిపుణ్యాహవాచనమంత్రజపదక్షిణాం మానసోత్సాహ పరిమితాం
సంప్రసదేనమమ్॥

౫౨॥ వాస్తోష్పతే సతిజానీహ్యస్తాం తస్య వేశో అనమివోభవాః

లయొక్కయు(అభిమాన దేవతలు) ఉత్తరదిశయందు [నన్ను] పవిత్రుని
జేయుదురుగాక. యజ్ఞముయొక్కయు సంవత్సరముయొక్కయు యజ్ఞన
తియొక్కయు [అభిమాన దేవతలు] ఉద్ధృదిశయందు [నన్ను] పవిత్రుని
జేయుదురుగాక.

౫౧॥ అనేకవిధమైననగోత్రములుగలుగునట్టియు అనేకవిధమైననామ
ములు గలుగునట్టియు బక్ష్మి, విష్ణువు, పార్వతి, మహేశ్వరుడు, సూర్యుడు
మొదలగునవగ్రహములయొక్క స్వరూపముగ ఈ బ్రాహ్మణులకొర
కు [నాయొక్క] మనస్సునందుండు సంతోషమునకు తగినపుణ్యాహవా
చనకర్మయందున్న మంత్రములయొక్క భవమునిమిత్రముదక్షిణను ఇ
చ్చుచున్నాను. [ఉదక్షిణ] నాకుకాదు.

౫౨॥ గృహపాలకుడవైన బ్రాహ్మణపత్యాగ్నినుమ్ము [మరియొకస్థల
మునకు వెడలుచున్న వానినిగా] తెలుసుకొమ్ము. ఐమ్ము సుఖముగా ప్ర

+ అగ్నులతో కూడ ప్రయాణము వెడలుచున్న యజమానునిచే
జేయబడు “వాస్తోష్పతీయ” హోమమందు యజుర్వేదమందున్న యీ
మంత్రమునకు వినియోగము.

+ ఋగ్వేదమందున్న ఈ మంత్రమునకు గృహనిర్మాణానంతరము
వాస్తుహోమమందు వినియోగము.

యత్తేషు హేప్రతితన్నో జవస్వశంసఏధి ద్విషదేశంచతుష్పదే॥ (తై

సం-౩-౪-౧౦-ఋ ౭-౫౫-౧)

౫౩॥* వాస్తోష్ప తేశగ్మయాసగ్ంసదా తే సక్ష్మమహిరణ్యయా గాతు

మత్యా॥ ఆవఃక్షేమఉతయోగేనరంనోయూయంపాతస్వస్తిభిస్సదాసః

(తై-౪-౧౦-౧ ఋ-పం-౭-౫౫-౩)

౫౪॥ అమీవహావాస్తోష్ప తేవిశ్వానూపాణ్యానిశన్ । సఖానుశేవ

ఏధిసః॥ (ఋ-పం-౭-౫౬-౧) శుభగ్ం శుభం॥

వేశపేప్రేవాడవును, రోగనివారణజేయువాడవును, అగుము. నిన్ను ఏకార్యమునుకోరుచున్నామోఆ(కార్యమును)మాకుసాధించుము. మాసంబంధమైన మనుష్యులకొరకుసుఖకరుడవుఅగుము. పశువులకొరకు సుఖకరుడవు (అగుము).

౫౩॥ గృహపాలకుడవయిన(ఓగార్హపత్యాగ్నీ)సుఖకరమగునట్టియు రమణీయమగునట్టియు జ్ఞానవంతుమగునట్టియు నీసంబంధమైననభిలో (మేము)కలుసుకొనుచున్నాము. (నీసంబంధులమగుచున్నాము)మాకు తేమమునిమిత్తమున్నయోగమునిమిత్తమున్న లెస్సగా(నీవు)రక్షించుము. అనగాతేమలాభములనుకలుగజేయుము. (ఓయగుణారా) మీమమమ్మ ఎల్లప్పుడును శేయస్సులచేత రక్షించండి.

౫౪॥ గృహపాలకుడవైన(ఓయగ్నీ)రోగనివారికుడవగునట్టియుసమస్తమైనరూపములను పొందుచున్నట్టియు విత్రిడనగునట్టియు (నీవు) మాకు సుఖకరుడవు అగుము.

* అగులతోగూడప్రయాణమువెడలుచున్నయజమానునిచే జేయబడు“వాస్తోష్పతీయ” హోమమునిమిత్తముయజుర్వేదమందున్న యీమంత్రమునకు వినియోగము.

౫౩-౫౪. ఋగ్వేదములోనున్న ఈమంత్రములకుగృహనిర్మాణానంతరము వాస్తుహోమమునిమిత్తము యనియోగము.

౫౫॥ స్వస్త్వయనంతార్క్త్యమర్చితేమిమహద్భూతం వాయసం

దేవతానాం । అనుగ్రహ్నుమిన్ద్రసఖంసమత్సుబృహద్యశోనావమివారు
హేమ (ఋ-సం-౫-౫౧-౧౩-౪౭).

౫౬॥ అంహోముచమాంగిరసంగయంచస్వస్త్వాత్రేయం మనసా

చతార్క్త్యం । ప్రయతపాణిశ్శరణం ప్రపశ్యేస్వస్తిసంబాధేవ్యభయంనో
అస్తు॥ (ఋ-సం-౫-౫౧-౧౭. ౪౭) శుభగంశుభం॥

హరిః ఓం తత్సత్.

పుణ్యాహవాచనం సమాప్తం.

౫౫॥ శుభములకుస్తానమగునట్టియు, తృత్యునికిఁబాతుడగునట్టియు
గొప్పవాడగునట్టియు, దేవతలలోఁపక్షిరూపుడగునట్టియు, యుద్ధమునం
దురాక్షసులనుజంపునట్టియుఇందునికిమిత్రుడగునట్టియు అర్చితమేమి
యనుపేరుగల(ఋషిని నేపించుచున్నాము) గొప్పదమునకీర్తినిఁబడనుచు
లెరిగిపిరిచుచున్నాము. అనగాపొందుచున్నాము.

౫౬॥ పాపమునునడుపింపజేయు నట్టిఅంగిరసునికిఁబాతుడగుగయు
డను(ఋషినిన్ని) తార్క్త్యుడను(ఋషినిన్ని)నియమించినహస్తములుగ
లవాడనగుచు అనగాసంజలిజేయువాడనగుచుమానస్సుచేతరక్షకులను
గానేపించుచున్నాను. మాకుయుద్ధములయందునిర్భయముగగుగాక.

పుణ్యాహవాచనము సమాప్తము.

కర్మణః పుణ్యాహవాచనమ్.

కర్మాంతే కర్మణః పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య||
 ఓం కర్మణః పుణ్యాహం భవంతో బుధిమంతు ఓం పుణ్యాహం కర్మ
 ణోఽస్తు|| ఏవంత్రి|| యత్పుణ్యం నక్షత్రం తద్బట్కుర్వీతోఽవ్యయం
 యదావై సూర్యుః దేతి అథ నక్షత్రం నైతి| యావత్తత్ర సూర్యో గచ్ఛే
 త్| యత్ర జప్తవ్యం పశ్యేత్| తానతికుర్వీతయతాగ్రిస్యాత్| పుణ్యా
 హావచకురుతే|| ఓం కర్మణోస్త్విన్తి భవంతో బుధిమంతు ఓం స్వస్తి కర్మ
 ణోఽస్తు|| ఏవంత్రి|| స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాస్వస్తి నః పూషావి
 శ్వవేదాః|| స్వస్తి నస్తార్క్యో అరిష్టకేమి స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు||
 ఓం కర్మణః ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు ఓం కర్మర్థ్యతా|| ఏవంత్రి|| ఋధ్యా
 స్మహావ్యైర్నమసోపనన్యమిత్రందేవం మిత్రధేయం నో అస్తు| అనూరా
 ధాన్ హవిషావర్ధయంతః| శతంజీవేనుశరదస్సవీరాః| తీగ్రితీగ్రివైదే
 నానామృధ్ధాని| తీగ్రిఛందాగ్ంసి తీగ్రినవనాని| త్రయవిమేలోకాః|
 ఋధ్యామేవ తద్వీర్యవీరులోకేషు ప్రతిష్ఠితాః|| ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు
 ఋధ్యతామృద్ధిస్సమృద్ధిః| ముఖసమంకలశముద్ధతేత్| కర్మణః పుణ్యా
 హావాచనసమృద్ధిరస్తు| ఋతసంపూర్ణమస్తు| గోత్రాభివృద్ధిరస్తు| శాం
 తిపుష్టిశ్చాస్తు| శుభగ్ శుభమస్తు| పునరపిగోత్రాహ్మణోభ్యశ్శుభం
 భవతు| సర్వసంపదస్తు| కర్మణః పుణ్యాహవాచనమంత్రజపవక్ష్యాణాం
 మానసోత్సాహపరిమితాంతుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ||

కర్మణః పుణ్యాహవాచనం సమాప్తమ్.

11023

